CS (Main) Exam, 2020

URC-C-SNDA

سنڌي / SINDHI

(عربي) / (ARABIC)

(لازمي) / (COMPULSORY)

وقت 3 ڪلاڪ	ڪل مارڪون 300
Time Allowed : **Three Hours**	Maximum Marks : **300**

ضروري هدايتون

- مهرباني ڪري سوالن جا جواب لکڻ کان پهرين هيٺ ڏنل هدايتون ڌيان سان پڙهو.
- سڀيئي سوال ڪرڻ ضروري آهن.
- هر هڪ سوال جي سامهون مارڪون لکيل آهن.
- جواب سنڌي عربي لپي ۾ لکڻا آهن. جيستائين ڪنهن سوال جي جواب لاءِ ٻي ڪا هدايت آهي ته اهو ڌيان ۾ رکيو وڃي.
- ڪنهن سوال ۾ اکرن جي سيما ڏنل هجي ته ان کي ڌيان ۾ رکي جواب ڏنو وڃي. ڪنهن سوال جو جواب گهربل لفظن کان گهڻو يا ٿورو هوندو ته مارڪون ڪٽجي سگهن ٿيون.
- سوالن ۽ انهن جي جوابي ڪاپي ۾ ڪو صفحو يا صفحي جو حصو خالي ڇڏيل آهي ته ان کي ڪراس ڪيو وڃي.

QUESTION PAPER SPECIFIC INSTRUCTIONS

Please read each of the following instructions carefully before attempting questions :

All questions are to be attempted.

The number of marks carried by a question / part is indicated against it.

Answers must be written in ***SINDHI (Arabic script)*** *unless otherwise directed in the question.*

Word limit in questions, wherever specified, should be adhered to and if answered in much longer or shorter than the prescribed length, marks may be deducted.

Any page or portion of the page left blank in the Question-cum-Answer Booklet must be clearly struck off.

1Q. هيٺين مان ڪنهن به هڪ وشيه تي اٽڪل 600 لفظن ۾ مضمون لکو. 100

(a) هندستان ۾ صحت برقرار رکڻ جو نظام.

(b) هندستان ۾ ماڊرن ايڪٽ 2020 جي ضرورت.

(c) نئشنل ايڊيوڪيشن پاليسي 2020 جي للڪار

(d) موجوده دور ۾ آرٽيفيشل انٽيليجنس جو استعمال

2Q. هيٺ ڏنل ٽڪرو ڌيان سان پڙهو ۽ پوءِ اُن جي هيٺان ڏنل سوالن جا جواب پنهنجي ٻولي ۾ جامع ۽ ٽه لفظن ۾ لکو. 12×5=60

زندگي ۽ ماحوليات جو هڪ ٻئي سان ناتو آهي.

سڀني جيون جي زندگي اُنهن جي ماحوليات جي اُپر ٽڪندي آهي. اسان جي تن - من جي رچنا طاقت سمرٿي ۽ صلاحيتون اُن سموري ماحوليات سان ئي ڪنٽرول ٿينديون آهن، اُن سان ۽ وڌنديون آهن ۽ اُن جو وڪاس ٿيندو آهي. اِنڪري زندگي ۽ ماحوليت هڪ ٻئي سان ايترا جڙيل آهن جو ٻنهين جي گڏيل هستي تمام ضروري آهي.

ماحوليت اسان جو ڪسٽا ڪوچي آهي. جيڪو قدرت وٽان اسان کي وراهست ۾ مليو آهي. هي ۽ اسان سڀني جو پالڻهار ۽ جيئندڙ آهي. ماحوليت قدرت جي ڏين آهي. هي ۽ قدرتي ڇهڪار جبلن ندين نالن، ريگستانن ميدانن گاهه جي ڇهڪرن رنگبرنگي پسون-پکين، ماڻ جل سان ڀرپور جهيلن ۽ تلاون سان ڀرپور آهي. هن ئي قدرتي ٿڌي سگنديءَ هوا ۽ هلندڙ امرتداءِ وسندڙ ڪڪر هي

قدرتي ۽ ٿي وسيلا انسانن جي وڌاس ۽ سُکن جي لاءِ هڪ سنتُلين ماحولين جو نرمات ڪن ٿا. پر ماحوليت جو هي قدرتي سنتلن تيز رفتار سان بگڙندو ٿو وڃي. عجب لڳندو آهي ته اِنسان هن قدرتي ۽ ٿي اِنهن ساڌنن جو اندا دُنڌ استعمال ٿو ڪري، هو قدرت جي وڏ دانن کي اهڙي ۽ طرح پنهنجي ضمير جي آبتڙ استعمال ٿو ڪري. اِنڪري هورو قدرتي ڇانيو بگڙي ويو آهي. هاڻي قدرتي ۽ تي آهو

ڏينهن پري نٿو لڳي جڏهن ڌرتيءَ تي لعزا ڏينا عمدليون
پُرالو ٻيگم واپس موٽي يا ڌرون تي جميل برف جي موٽي
تهه جي پگهلڻ سان سمنڊ جون خوفناڪ لهرون، نگرن
ٻهنگلن - جبلن ۽ جيوجنتن کي ڳڙکائي ڇڏي.

اِنسانُ آهي ته ماحولين کي خراب ڪرڻ

واديون سموديون آپدائون انسان خود پيدا ڪيون آهن.

انسان خود قدرت جو سنتلن بگاڙي ڇڏيا آهيون. ان اسنتلن
سان ڌرتي هوا، جل ۽ آوازي غلاظت پيدا ڪيون ٿا.
ماحوليت غلاظت سان قفرت جون بيماريون، دل ۽ پيٽ
جون بيماريون پيدا ٿي ڪليون آهن. انسان سڀ جانور ٿا ته

ڌرتيءَ تي زندگي قدرتي سنتلن سان پلي ٿي سگهي آهي.

ڌرتي ساوڪ سان ڍڪي نه وڃي انڌي ڳالهه ڪاٽڻ واڙا
جانور وڌي ۽ وڌندا. ڳالهه ڪاٽڻ وارن جانورن جي تعداد

ٿي ڪنٽرول ڪرڻ لاءِ لمسڪ جانور به هئا. اِنهن ننڍين جو نسبت سنتُلت ۾ ڪنٽرول ۾ هو. هاڻوڪي زماني ۾ سائنسي اِيجادن ۾، اُديوگن ۾، دنيا جي واڌ ۾ ڦهلاءُ سان گڏ آدمشماريءَ جو به پيانو وسڦوٽ ٿيو آهي.

(a) 'زندگيءَ ۽ ماحوليت جو هڪ ٻئي سان ناتو آهي' ان ڳالهه کي سمجھايو. 12

(b) ماحوليت ۽ قدرت جو پاڻ ۾ ڪهڙو ناتو آهي؟ 12

(c) قدرت سنتُلت ماحوليت کي ڪيئن نباهيندي آهي؟ 12

(d) ماحوليت جي اسنتُلن سان اسان جي زندگيءَ ۾ ڪهڙا نقصان ٿي رهيا آهن؟ 12

(e) ماحوليت-غلاظت اسان جي زندگيءَ ۾ ڪهڙيون ڪهڙيون بيماريون پيدا ٿين ٿيون؟ 12

.3Q هيٺ ڏنل تحرير جو سارُ اُنهيءَ جي اٽڪل هڪ ٽين حصي ۾ لکو. انهيءَ تحرير جو سِرو لکڻ جي ضرورت نه آهي.

60

ڀارت جي ايڪتا ۽ آزادي هڪ ئي تصوير جا ٻه پهلو آهن. اگر اسان جي ايڪتا هٿن مان نڪرندي آهي ته آزادي به دروازو کولي ٻاهر نڪري ويندي. ان لاءِ سڀني ڀارتواسين جو اهم فرض آهي ته ايمانداريءَ سان قومي ايڪتا جي حفاظت ڪريون. ديش پنهنجي ڀاڃائي مشڪلاتن کان به وڏو ۽ وشال آهي. ايڪتا جي حفاظت لاءِ اسان کي ايمان سهڻو پوي ته اُهو به سهجي. ايڪتا جي حفاظت لاءِ اسان کي انياءُ سهڻو پوي ته اُن کي به سهندا سين. اهو سڀ ان لاءِ سهڻو آهي ته ڀارت جي ايڪتا مضبوط ٿيندي ته اسان جو ايمان ڪوئي به نه کري سگهندو. تڏهن ديش جو هڪ حصو ڪنهن ٻئي حصي سان انياءُ ڪرڻ ڀلجي ويندو. اڄ اسان جي مالي حالت مضبوط آهي ته اسان جا جهڳڙا به ختم ٿيندا.

جيڪڏهن آهي جهڳڙا ڏسندا ته انهن ۾ ڪٽرپڻو نه ڏسندا.
ڇوجو خوشحالي انسان جي سوچ کي متاثر ڪندي آهي.

ايڪتا جي حفاظت سان گڏوگڏ امانبو

ٻيو فرض آهي ته اسان ڀارت جي اُن روپ کي سنڌاڻ
جي ڪوشش ڪيون جنهن کي ساڀاءِ ڪرڻ لاءِ آزاد ٿيو آهي.
ڀارت جي آزاديءَ کي پورا 73 سال ٿي چڪا آهن پر اسان
کي اڃا به نيون منزلون طئي ڪرڻيون آهن. آزادي
صرف ڏيڻي جو ٻيو نالو آهي. آزادي صرف عادتن کي
ڇڏڻ جي قابليت نه آهي. آزادي جي اعلي معني آتما جي
اُها آزادي، دماغ جي آزادي آهي جنهن سبب ماڻهو پنهنجي
شخصيت کي پوري طرح سان ظاهر ڪري. جيڪڏهن ڪوئي
انسان بکيو آهي ته اُن جي سامهون فيلسوفين تي ڳالهه
ڪرڻ اجايو آهي. ڀارت ڪو نئون ملڪ نه آهي. جنهن
ڀاڳ ۾ اُن جي ثقافت جو واڌارو ٿيو آهي، اُها وڏو جي
سڀني کان قديم ڀاشا آهي. جيڪو گرنٿ ڀارت جي ثقافت
جو آدي گرنٿ سمجهيو ويندو آهي اهو سموري انسانيت
جو قديم گرنٿ آهي. لانيڪ وديشي حملن کان پوءِ به

پاڪستان بڻجڻ شروعات کان سنڌ موهٽ لاءِ تيار نه آهي. تنهن اوديوگڪ ۽ سائنسي سپيئا ۾ انهي پرڳتي اوهم جو پريم ڪنهن نه سگهندي. سنڌ صرف اهو نه آهي جيڪو پوين اڍائي سو سالن کان اسان جي سامهون پڌرو ٿيو آهي. پر ان گياه جو به گهڻو حصو سنڌ آهي جيڪو پوين ڇهن هزار ورهين ۾ ٿيو آهي. پاڪستان کي اهو ٿئون سنڌ ڪيئي جيڪو دنيوي سکن لاءِ به لڀي ۽ قديم زماني جو به سنڌ ڪيئي. دنيوي سکن جي لاءِ آتما جي پتن ڪرڻ کي پاپ سمجهندو آهي.

جڏهن کان سائنس جو وڪاس ٿيو آهي سنڌ جي گهڻي ديشن ۾ اولهه ڏي ڏسائيو آهي ۽ ورتمان حال ڪنيو آهي. صرف پاڪستان اهڙو ديش آهي جنهن ماضي اڄ به جڪڙي رکيو آهي. اسلامي اهوسنگرام پاڪستان ۾ لمبي عرصي کان هلي رکيو آهي. پر پاڪستان جو ماضي نه اڄ غلط آهي نه ڪمزور. پاڪستان جو ماضي سدائين حال کي گڏ ڪري مستقبل ڏانهن وڌي رکيو آهي. اڄ به هو پنهنجي ڪالهه کي اڳرو آهي. ڪامرشيل ۽ ورثي وارن ۽ ناٽڪ ۽

اڏوند هئي سيڙهي مهاپرش ماضيءَ جا پيروڪار هئا.
هي حال کي سميٽي مستقبل طرف وڌڻ جي سکيا ڏيندي
ويا آهن. مهاتما گانڌي سڀ کان پهريون ماضيءَ جو
آواز هو. آچاريه ونوبا ڀاوي به ماضيءَ جي نظر سان
حال ۽ مستقبل کي ڏسي رهيو هو. رونديناٿ ٽئگور
به جديديت جو حامي هئڻ کان پوءِ پراچين جو سڀ کان
وڏو پيروڪار هو. اڄ به اسان ماضيءَ کي ڇڏيو نه آهي.
ماضي اسان جي سڀ کان وڏي موڙي آهي.

(540 لفظن)

20 **4Q.** هيٺين ڏنل ٽڪري جو انگريزيءَ ۾ ترجمو ڪريو.

هيءَ زندگيءَ جو سچ آهي ته هلڪ وقت
توهان ساوڌان ٿي نه هليا ته توهانجو پير گپ ۾ يا کڏي ۾
دبي سگهي ٿو. اهڙي چوٽي سائنس جي وڌندڙ قدمن لاءِ به
سچي لاڳو ٿئي ٿي. جيڪڏهن اسان اڄ جو برلوگ انسان
جي ڀلائيءَ ۽ واڌاري لاءِ ڪريون ته سائنس اسان لاءِ

وڌائي نٿي سگهي ٿي. اُن جي فائدي کي ڪوبه انڪار نه ڪري سگهندو. پر انهيءَ واڌيءَ وناشڪاري هٿيارن لاءِ ٿي ٿو ته انسان لاءِ سراپ ثابت ٿي ٿو. هن وناشڪاري روپ سبب سائنس دوارا انسان کي جيڪي دنيوي سک سهوليتون مليون آهن اُهي انسان کي دماغي سک ۽ شانتي ميسر ڪرائڻ ۾ اسمرٿ سِڌ ٿي رهيون آهن. دنيوي ترقيءَ لاءِ انساني جيون تمام مشغول ڊوڙندڙ ۽ ڀوتڪوادي ٿيندو ويو آهي. نتيجي طور سائنس ۽ انهيءَ جا عملن انسان کي آتمڪ سک شانتيءَ کان محروم ڪري ڇڏيو آهي. انساني تمدن ۽ انساني ناتن ۾ گراوٽ آئي آهي. پر ان ۾ ڏوهه انسان جو ئي آهي جنهن انهيءَ غلط استعمال سان پاڻ کي گهري سنڪٽ ۾ وڌو آهي.

وڏا وڏا وناشڪاري اوزار انهيءَ نتيجو آهن. جيڪڏهن انسان پنهنجي شخصي سوارٿن کي ڇڏي سڀني جي ڀلائيءَ جي خيال کان سائنس جي وڌندڙ قدمن جو استعمال ڪري ته ان ۾ ڪو شڪ نه آهي ته اهي قدم انسان جي ترقيءَ لاءِ منگلڪاري سِڌ ٿيندا.

Q5. هيٺين ڏنل نثر جو سنڌيءَ ۾ ترجمو ڪريو. 20

One of India's greatest musicians was M.S. Subbulakshmi, affectionately known to most people as 'MS'. Her singing brought joy to millions of people not only in all parts of our country, but in other countries around the world as well. In October 1966, MS was invited to sing in the great hall of the General Assembly of the United Nations in New York, while representatives of all the member countries listened. This was one of the greatest honours ever given to any musician. For several hours MS kept that international audience spellbound with the beauty of her voice and her style of singing; when the concert was over, the entire audience stood up and clapped as a sign of their appreciation of not only the singer but of the great music that she had carried with her from an ancient land. India could not have had a better ambassador. MS was the first musician ever to be awarded the 'Bharat Ratna', India's highest civilian honour. She was the first Indian musician to receive the Ramon Magsaysay Award in 1974 with the citation reading "exacting purists acknowledge Shrimati M.S. Subbulakshmi as the leading exponent of classical and semi-classical songs in the Carnatic tradition of South India".

6Q. (a) هيٺين ڏنل پهاڪن جي معنيٰ لکي جملن ۾ ڪم آڻيو. 2×5=10

(i) ڪڏهن پريءَ ۾ ڪڏهن پاڇر ۾ 2

(ii) ڪٿي چوڪ سيا، ڪٿي ڏوڪ سيا. 2

(iii) غريب جي جوءِ جڳ جي ڀاڄائي. 2

(iv) ٻاڏائي پوتي ڪنهن نه ڌوتي. 2

(v) جهڙا ڪانگ تهڙا ٻچا. 2

(b) هيٺين ڏنل محاورن جي معنيٰ لکي انهي جملي ۾ ڪتب آڻيو. 2×5=10

(i) ڇوهه ڇنڊڻ 2

(ii) وٽُ گهوڙو نه ٻڌڻ 2

(iii) هيرڻ ڪان هيرُ گهرڻ 2

(iv) ٻوٿو ٻاڌڻ 2

(v) ٻاهم ٻاڌڻُ 2

(c) هيٺين ڏنل اکرن کي اسم تصغير ۾ بدلايو. $2\times5=10$

(i) ڪتاب 2

(ii) ديڳ 2

(iii) ٻاڏُ 2

(iv) ٻُٽَ 2

(v) گلاس 2

(d) هيٺين لفظن جا ضد لکو. $2\times5=10$

(i) چانڊوڪي 2

(ii) حبسُ 2

(iii) دعا 2

(iv) جديد 2

(v) الم 2